

رئیس - با کثرت ۵۰ رأی تصویب شد
ماده ۱۱۸ - دفتر دار کل مکلف است دفتر را کد کل را موافق نظامنامه که وزیر عدلیه مرتب مینماید تنظیم نمایند و صورت ثبت دفاتر را که در دفتر را کد کل مضبوط است باشخاص ذی حق بدهد .

رئیس - مخالفی نیست - رأی میگیریم
آقایانی که موافقت باین ماده قیام نمایند اغلب قیام کردند
رئیس - با کثرت ۵۲ رأی تصویب شد
ماده ۱۱۸ - معاونها مدیر دفتر را کد در دفتر دار کل بآنها در انجام مشاغل مرجوعه کمک می نمایند ولی صورت ثبت دفاتر و سواد اسناد راجعه بدفاتر را فقط وقتی که معاونین مزبور میتوانند باشخاص لازمه بدهند که مدیر یا دفتر دار کل غائب باشند و در اینموارد باید معاونین موافق قوانینی که برای مباشرین ثبت مقرر است رفتار نمایند .

رئیس - کسی مخالف نیست - رأی میگیریم بماده ۱۱۸ بتبدیل کلمه معاونها بمعاونین - آقایانی که موافقت قیام نمایند (اغلب قیام کردند)
رئیس - با کثرت ۵۳ رأی تصویب شد
فصل ۱۲ - لایحه وزیر در حقوق ثبت .
ماده ۱۲۳ - حقوقیکه برای ثبت اسناد دریافت میشود بر دو نوع است حقوق نسبی و حقوق ثابت
کمیسیون اینطور پیشنهاد کرده بود .
فصل ۲ - در حقوقیکه اداره ثبت دریافت میدارد و ترتیب آن .

ماده ۱۱۹ حقوقی که مباشرین ثبت و غیره دریافت میدارند بر دو نوع است حقوق نسبی و حقوق ثابت
حاج آقا - چون ماده بعد راجع است باین ماده میخواستم عرض کنم که یکماده شود یعنی ماده بعد در ذیل همین ماده نوشته شود بجهت اینکه آنجا دونوع حقوق را عنوان میکنند و هر دو نوع باید در همینجا معرفی بشود .

رئیس - مجبور نیستم ماده ۱۱۹ را اول رأی بگیریم اول ماده ۱۲۰ را رأی میگیریم .
حاج آقا - نمیشود چون این دو ماده یکی است
حاج شیخ اسدالله - اینجا مینویسید فصل ۳ در حقوقی که اداره ثبت دریافت میدارد و در ماده مینویسد - حقوقی که مباشرین ثبت و غیره دریافت میدارند می خواستم آقای مغرب را این و غیره را توضیح بفرمایند که مقصود چیست .

آقا شیخ ابراهیم - یعنی مدیر او معاونین او همانطور که خوانند و اگر میخواهند هم چه بنویسند حقوقی که در اداره ثبت اسناد دریافت می دارند .

حاج آقا - در ماده بندی قانون ماده که رأی گرفته می شود باید تمام باشد آنوقت برویم بماده دیگر در اینماده که ما نوشتیم حقوقی که مباشرین ثبت دریافت میدارند بر دو نوع است حقوق ثابت و حقوق نسبی در این جلسه انتظار این هست که این دو لفظ معرفی بشود و معرفی این دو نوع هم باین است که ماده بعد در ذیل اینماده نوشته شود والا این دو نوع چندان اهمیت ندارد که در دو ماده نوشته شود بملاوه ترتیب ماده بندی هم چنانچه عرض میکنم اینطور نیست .

رئیس - آقای مغرب چه می فرمائید .
آقا شیخ ابراهیم - مطلبی نیست اگر يك ماده هم بشود عیب ندارد ولی اینطور بهتر است عبارت

ماده ۱۲۰ بطوریکه ذیلا نوشته می شود همینطور است حقوق نسبی باسنادی تعلق میگیرد که متضمن نقل و انتقال اموال باشد حقوق ثابت باسنادی تعلق میگیرد که موضوع آن نقل و انتقال اموال نباشد .

رئیس - رأی میگیریم باین دو ماده که یکی میشود - آقایانی که موافقت قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) .

رئیس - با کثرت ۴۷ رأی تصویب شد
ماده ۱۲۶ - لایحه وزیر - تعرفه مخصوصی برای حقوق ثبت منظم باین نظامنامه خواهد بود .
کمیسیون اینطور تصویب کرده بود .

ماده ۱۲۰ - تعرفه مخصوص برای تعیین حقوقی که در اداره ثبت اسناد دریافت میشود منظم باین قانون می باشد .

رئیس - رأی میگیریم بماده ۱۲۰ - آقایانی که موافقت باین ماده قیام نمایند .
اغلب قیام نمودند .

رئیس - با کثرت ۴۸ رأی تصویب شد
ماده ذیل را کمیسیون الحاق نموده بود

ماده ۱۲۱ - هرگاه هر دو طرف معامله برای استفاده قانون بداره ثبت اسناد رجوع نمایند حقوق مقرر را بالمناصفه می پردازند والا طرحی که بداره مذکوره رجوع می کنید ولی هرگاه اصحاب معامله قرار در باب تأدیه حقوق مابین خودشان داده باشند موافق قرار داد آنها باید رفتار شود .

رئیس - رأی میگیریم باین ماده ۱۲۱ آقایانی که موافق هستند قیام نمایند .
اغلب قیام نمودند .

رئیس با کثرت ۴۷ رأی تصویب شد
ماده ۷۷ - لایحه وزیر پس از ثبت سند مباشر ثبت مبلغ دریافتی را باتمام حروف در ذیل سواد سند در دفتر مینویسد .

ماده ۷۸ - اگر امر راجع بثبت يك اقرار است بطرفین قبض رسیدی از بابت مبلغ دریافتی داده میشود و اگر راجع بثبت اسناد است رسید در ذیل خود سند نوشته شده و نمره ورقه دفتر دو سند مزبور در آنورقه ثبت شده است درج میشود و همچنین وجهی که دریافت شده است باید باتمام حروف در همان سند نوشته شود

ماده ۷۹ - در صورتیکه معادل وجه دریافتی بر روی سند نمبر دولتی الصاق شده باشد نوشتن آن وجه در نبودن سند لازم نخواهد بود .
(کمیسیون سه ماده مزبور را در یکماده بعبارت ذیل پیشنهاد کرده بود) .

ماده ۱۲۲ - پس از ثبت سند مباشر ثبت مبلغ دریافتی را باتمام حروف در ذیل ثبت سند در دفتر و در روی سند مینویسند ولی در صورتی که معادل وجه دریافتی بر روی سند نمبر دولتی الصاق شده باشد نوشتن وجه در روی سند لازم نیست .

رئیس - رأی میگیریم بماده ۱۲۲ آقایانی که موافقت باین ماده قیام نمایند اغلب قیام نمودند .

رئیس - با کثرت ۴۹ رأی تصویب شد
باقی این قانون می مانند برای جلسه بعد تشکیل کمیسیون قوانین مالیه برای فردا صبح سه ساعت بظهر مانده لازم شده است از آقایان اعضاء خواهش میشود که سه ساعت بظهر مانده حاضر شوند .

دستور سه شنبه و پنجشنبه آتیه گفته می شود دستور سه شنبه چهارم انتخاب .

هیئت رئیسه تعیین شعب انتخاب کمیسیونها شور در راپورت کمیسیون تفسیر راجع باصل هفتم قانون اساسی دستور پنجشنبه ششم قانون ثبت اسناد شور دویم قانون فعلی احتکار شور اول دستور شنبه هشتم راپورت کمیسیون نظامنامه داخلی در باب دیر آمدگی و غیبت قانون ثبت اسناد آقای ادیب التجار راجع بدستور فرمایشی داشتید .

ادیب التجار - بله عرض اینست که مدتهای مدید است که در باب نرستادن لوایح نجف اشرف گفتگو های زیاد شده است و بتأخیر افتاده است این کار را استدعا می کنم که در جزء دستور قرار بدهند که در خارج هم آقایان اگر تبادل افکاری دارند بکنند و روز شنبه این مطلب بگذرد .

رئیس - عرض میکنم برای اینکه مذاکرات زیادی در مجلس برای دستور نشود قرار بر این شده است که مغربین کمیسیونها هر هفته يك روز که بعد معین خواهد شد بیایند بهیئت رئیسه که در آنجا مشاوره کنند و بترتیب دستور جلسات را معین کنند اما مطالبی که بکمیسیون نرفته است مثل همین مسئله اظهاریه آقای ادیب التجار آنرا هم قرار شد که در هیئت رئیسه مذاکره کنیم و در دستور بیاوریم .

آقای بهجت بجای آقای ممتاز الدوله بهضویت کمیسیون اصلاح نظامنامه انتخاب و معین شده اند

آقا سید محمد باقر ادیب - عرض کنم يك ماه قبل از اینکه بنده مریض بودم آقایان حاج عز الممالک و بهجت تقاضا کرده بودند که يك کمیسیون ۶ نفری برای اصلاح امر عربستان تشکیل شود و چون کمیسیونی که برای تقویت امر جنوب تشکیل شده بود منعقد بود این بود که کمیسیون دیگری تشکیل شد و این کار هم راجع بآنجا شد بعد از اینکه بنده حاضر شدم يك روز با آقای عز الممالک بآن کمیسیون رفتیم و ابدأ در این خصوص صحبت نشد تا اینکه آن کمیسیون بهم خورد حالا استدعا می کنم که کمیسیونی مجدداً تشکیل بشود که در خصوص امر عربستان در آنجا مذاکره شود و بملاوه تقاضا میکنم که دوازده نفر انتخاب بشود .

رئیس - همان کمیسیونی که سابق بود چه ضرر دارد دو مرتبه منعقد بشود و در این مطلب مذاکره بکنند گفتند صحیح است مغرب مجلس ختم شد .

جلسه ۲۳۰

صورت مشروح روز سه شنبه چهارم

شهر ربیع الثانی ۱۳۲۹

مجلس سه ساعت ونیم قبل از غروب آفتاب در تحت ریاست آقای مؤتمن الملک افتتاح و تقریباً سه ساعت و ربع قبل از غروب رسماً تشکیل شد .
صورت جلسه قبل را آقای معاضد الملک قرائت نمودند .

(غائبین جلسه قبل)

آقا میرزا علی اکبر خان دمعدا بدون اجازه

آقا میرزا احمد حاج وکیل الرها با اجازه - آقای ماضدالسلطنه - ناصرالاسلام مریم بودند - سردار اسعد - آقامیرزا رضای مستوفی در وقت مقرر حاضر نشده اند.

رئیس - آقای مشیرحضور بفرمائید.

مشیرحضور - درصحن تلگرافاتی که از خارجه رسیده است در آنجا نوشته شده است ژنرال فونسلگری باطوم بنده گمان میکنم ایران درباطوم ژنرال فونسلگری ندارد فونسل است.

رئیس - بلی صحیح است ملاحظات دیگری نیست اظهاری نشد رئیس صورت مجلس را امضاء نمود.

رئیس - جواب تلگراف تبریکی که از طرف مجلس شورای ملی به پارلمان ایتالیا شده بود رسیده است قرائت میشود (بمضمون ذیل قرائت شد) آقای رئیس مجلس شورای ملی ایران

بمجلس محترم ایران که بوسیله جناب عالی بمناسبت جشن سال پنجاهم آزادی ایتالیا که با کمال افتخار این اوقات منعقد است تبریک گفته و مشارکت نموده اند بهترین تشکرات اعضای پارلمان ایتالیا بخودم را تقدیم نموده از یاد اقبال و ترقیات وطن شمارا زانواعی ماکان آرزومندم.

رئیس مجلس شورای ایتالیا (مارشور)

رئیس - راپورت اعمال دو ماهه کمیسیون قوانین مالییه بمضمون ذیل قرائت شد کمیسیون قوانین مالییه از چهاردهم برج دلو تا چهاردهم برج حمل چهارده جلسه منعقد گشته قانون مالیات تریاک و باره مواد قانون دیوان محاسبات راکه به کمیسیون ارجاع شده بود اصلاح نموده به مجلس پیشنهاد نموده قانون استخدام مشتمل بر ۱۷ ماده باتمام رسیده و راپورت داده شد لایحه راجعه باستراضی که از طرف هیئت وزرای سابق پیشنهاد شده بود اصلاح شده و راپورت داده شد و مجدداً بتقاضای وزیرمالیه کابینه جدید بکمیسیون عودت داده شد و مطرح مذاکره است.

رئیس - دستور جلسه امروز انتخاب هیئت رئیسه معین شعب انتخاب کمیسیونها و شور اول در راپورت کمیسیون تفسیر راجع باصل هفتم قانون اساسی شروع میکنیم بانتخاب هیئت رئیسه.

دکتر اسمعیل خان - راپورت کمیسیون فواید عامه را هم بخوانند.

رئیس - راپورت کمیسیون فواید عامه هم خوانده میشود بعد شروع می کنیم بانتخاب [بعبارت ذیل خوانده شد] کمیسیون فواید عامه ازدهم شوال ۱۳۲۸ تا غره ربیع الثانی ۱۳۲۹ بیست و نه جلسه در تحت ریاست آقای دکتر اسمعیل خان تشکیل و از قرار ذیل لوابیح از کمیسیون گذشته و راپورت آن به هیئت رئیسه تقدیم و بعضی از آن لوابیح از مجلس شورای ملی گذشته و برخی دیگر در مجلس معطل است لوابیحی که از مجلس گذشته است.

(۱) امتیاز پلاشوی آستانه هراق بتاریخ ۲۸ شهر جمادی الثانی.

[۲] امتیاز کارخانه صابون بزی و چرم سازی بتاریخ ۲۹ ذی قعدة.

را بدون این که هیچ شبهه بکنند ایشانرا انتخاب خواهند کرد.

رئیس - شروع میشود بانتخاب بنده هم عرض دارم خاطر آقایانرا متوجه می کنم باین که تا حال در موارد انتخابات بعضی مواد نظامنامه رعایت نشده و باقی ماده ۹۳ انتخاباتی که در مجلس عمومی میشود باید ترتیبی داشته باشد که شرح در ماده ۹۳ نوشته شده است حالا اگر آقایان مایل هستند که انتخابات مطابق ترتیب سابق باشد مطابق ترتیب سابق انتخاب خواهند شد و اگر می خواهند که مطابق ماده ۹۳ باشد مطابق آن انتخاب می کنیم اما اگر بخواهیم که موافق ترتیب سابق رفتار شود چون خارج از نظامنامه است مخصوصاً باید رأی بگیریم.

هشترودی - آن ماده را بخوانند.

(ماده مزبور را بعبارت ذیل قرائت کردند).

ماده ۹۳ انتخاباتی که در مجلس عمومی یادر شعبات یادر کمیسیونها میشود باید برای مخفی باشد در موقع انتخابات در مجلس عمومی بکطرف در محل نطق و دیگری در روی میز منشیان گذارده میشود هر نماینده ورقه رأی خودرا در پاکت سرباز گذاشته در ظرف اول مهره تفنیشیه را در ظرف ثانی میگذارد برای استخراج آراء سه نفر بقرعه معین میشوند در انتخابات مجلس عمومی بفریز انتخابات هیئت رئیسه بطریق ذیل عمل میشود یکی از ظرفها در اطاق مجاور مجلس در تحت نظارت یکی از منشیان و دو نفر از نمایندگان که بقرعه معین شده اند گذاشته میشود.

هر یک از نمایندگان ورقه رأی خود را آورده در آن ظرف میاندازد بدون اینکه جلسه برای این امر تعطیل شود مستخر جین آراء در محاذی اسامی رأی دهندگان علامتی میگذارند ساعت شروع باخذ استخراج آراء بطریق معمول بعمل میآید.

رئیس - حالا اگر این ترتیب صحیح است همین ترتیب عمل میکنیم (گفتند صحیح است.)

رئیس - توضیحاً عرض میکنم آقایانیکه آراء خودشان را نوشته اند یکی یکی تشریف بیاورند از این طرف شروع میشود (اشاره بطرف چپ) و آقای حاجی میرزا رضاخان مهره تفنیشیه را بایشان میدهند بعد رأی خودشانرا در آن ظرف میاندازند بعد از این ظرف (اشاره بطرف راست) میآیند بآن مهره تفنیشیه را در اینظرف میاندازند و بیرون جای خودشان شروع بانتخاب رئیس شد آقایان نمایندگان یکی یکی بترتیب آمدند و هر یک بدو مهره تفنیشیه را از آقای حاجی میرزا رضاخان گرفته رأی خودرا که در پاکت سرباز گذاشته بودند در ظرف بالای و تریبون و از سمت راست بالا رفته مهره تفنیشیه را در ظرف دیگر که نزد منشیان بود گذاشته از سمت چپ عودت بعمل خودشان نمودند.

آقای حاجی میرزا رضا خان آقایان عزالمملک متین السلطنه ادیبالتجار بقرعه برای استخراج آراء معین شدند عده اوراق ۷۰ عده مهره تفنیشیه ایضاً ۲۰

معاضدالمملک - آقای مؤتمن الملک باتفاق تام با ۷۰ رأی انتخاب شدند (عموماً تبریک گفتند.)

رئیس - شروع میکنم بانتخاب نایب رئیس اول **متین السلطنه** - اجرای این ماده مطابق نظامنامه مسلم است باید بشود مشروط بر اینکه اسباب تعویق

کار نشود بتجر به معلوم شد کاین بر اسباب سهولت نیست و اعضاء را بر معطل میکنند و انتخاب شخص رئیس نظر با همیتی که داشت البته همین شکل بهتر بود حالا باقی انتخابات را اگر آقایان تصویب میکنند به همان ترتیب سابق بشود کمان میکنم بهتر است و زودتر بگذرد.

رئیس - خوب مذاکره زیاد نمیکنیم چنانچه فرمودند روی تجربیه معلوم شد حالا رأی میکنیم که موافق سابقه رفتار کنیم یا نکنیم (معرز الملک - نمیتوانیم رأی بگیریم)

رئیس - چون سابقه دارد یکسال و نیم است عمل کرده ایم میتوانیم رأی بگیریم اگر بخواهند بترتیب سابق رفتار بکنند چقدر هیئت رئیسه و چه در موضوع دیگران - آقایانی که موافق هستند رأی میدهند این یک چیزی نیست که مذاکره لازم داشته باشد و از روی تجربیه هم مطلب معلوم شده است.

عز الملک - تمام آقایان معلوم است بعد از یک سال و نیم معنی این ماده نظامنامه را فهمیده اند نهایت ملاحظه سهولت کاررا کرده اند پس در اینصورت آقای رئیس اینطور باید رأی بگیرند که قید این زحمت را داشته باشند یا نداشته باشند یعنی قید یا نیکه سهولت باید این انتخابات بشود یا نباید مقید بشویم

رئیس - همانطور که عرض کردم رأی میکنیم اینکه انتخابات مطابق ترتیب سابق باشد یا مطابق نظامنامه آقایانیکه موافقت میکنند بترتیب سابق باشد قیام نمایند (رد شد) پس بهمین ترتیبی که انتخاب کردیم رأی میکنیم انتخاب نایب رئیس اول (اظهار شد دو اسم بنویسیم یا یکی)

رئیس - انتخاب نایب رئیس است و نباید فردی باشد.

(شروع بانتخاب نایب رئیس اول گردید و آقایان نمایندگان بترتیب ماده ۹۳ نظامنامه که مذکور افتاد آراء خودشان را آورده دادند مستخر جین سابق عزالمملک - متین السلطنه - ادیبالتجار آراء را استخراج کردند عده آراء را ۷۰ و عده مهره تفنیشیه را ایضاً ۷۰ اعلان کردند.)

معاضدالمملک - عده حضار ۷۲ نفر امتناع کنندگان ۲ نفر لایقره یکی آقا میرزا مرتضی قلی خان با ۴۸ رأی آقای وحید الملک با ۲۴ رأی آقای حاجی سید نصرالله با ۳۱ رأی آقای وحید الملک با ۳۱ رأی دکتر علی خان و معز الملک هر یک با یک رأی

رئیس - آقای میرزا مرتضی قلیخان با اکثریت ۴۸ رأی تصویب شده شروع میکنیم باخذ رأی از برای نایب رئیس دوم (اختر رأی شد و مستخر جین سابق الذکر استخراج کرده عده آراء و مهره تفنیشیه به ۷۰ اعلام کردند.)

معاضدالمملک - عده حضار ۷۲ رأی دهندگان (۷۰) نفر آقای متین السلطنه با ۳۱ رأی آقا حسن علی خان با ۲۰ رأی آقای حاجی سید نصرالله و آقای وحید الملک و آقای معز الملک هر یک با سه رأی آقای ذکاء الملک با دو رأی آقای فہیم الملک و آقای دکتر علی خان هر یک با یک رأی و ورقه سفید شش.

رئیس - نتیجه حاصل نشد باید دوباره رأی بگیریم انتخاب بشود.

معز الملک - بنده تصور میکنم محض اینکه آراء مشتت نشود خوب بود اول میل آنتهایی را که اسمشان را نوشته اند میدانستند مثلاً باسم بنده سه

رأی نوشته بودند در صورتیکه از بنده پرسیده بودند که بنده قبول میکنم یا نه و لازم دانستم که قبلاً عدم میل خودم را اظهار کنم دیگر بنده استعفا میکنم که خوب است اینملاحظه را بفرمایند و بتفرقه ننویسند که نتیجه زودتر حاصل بشود.

رئیس - شروع می شود باخذ رأی (مجدداً شروع بانتخاب گردید عده آراء ۷۱) مستخر جین سابق استخراج نمودند عده اوراق (۷۱) مهره های تفنیشیه ایضاً (۷۱)

معاضدالمملک - عده حضار ۷۴ عده رأی دهندگان (۷۱) آقای متین السلطنه با ۳۲ رأی آقای حسن علی خان با ۲۰ رأی آقای ذکاء الملک با ۳۱ رأی معز الملک با دو رأی آقای حاجی سید نصرالله و آقای فہیم الملک هر یک با یک رأی و ورقه سفید هفت.

رئیس - اکثریت حاصل نشد دفعه سیم باید رأی گرفته شود این دفعه با اکثریت نسبی کفایت می شود (ثالثاً شروع بانتخاب گردید عده آراء ۷۱) مستخر جین سابق استخراج نمودند عده اوراق (۷۱) عده مهره تفنیشیه [۷۱]

معاضد الملک - عده حضار ۷۴ رأی دهندگان (۷۱) ورقه سفید ۷

آقای متین السلطنه ۳۲ رأی آقای حسن علی خان با ۳۰ رأی آقای ذکاء الملک و آقای حاجی سید نصرالله هر یک با یک رأی

رئیس - آقای متین السلطنه با اکثریت ۳۲ رأی انتخاب شدند حال شروع می کنیم بانتخاب ۴ نفر منشی بانتخاب جمعی

(برای انتخاب چهار نفر منشی اخذ رأی شد.)

رئیس - عرض میکنم که در باب انتخاب منشیها چون انتخابشان جمعی است و خیلی هم طول می کشد در نظام نامه هم نوشته شده است که استخراج ممکن است در خارج از مجلس بشود همین که عده اوراق رأی و مهره های تفنیشیه در مجلس معین شد کافی است پس بهتر این است که استخراج آراء منشیها را بیرون در خارج و در این ضمن ما مشغول میشویم بانتخاب اداره مباشرت مخالفی نیست (اظهار شد خیر مخالفی نیست.)

(مستخر جین سابق الذکر نیز اوراق رأی و مهره های تفنیشیه را احصاء کرده عده آراء و مهرهها را هر یک هفتاد و دو اعلان کردند و برای استخراج بخارج تشریف بردند.)

رئیس - انتخاب سه نفر می باشد.

ایضاً بترتیب سابق موافق ماده ۹۳ شروع به انتخاب هیئت مباشرت و اخذ رأی شده آقای حاجی میرزا رضاخان بقرعه آقایان محمد هاشم میرزا و آقا شیخ ابراهیم زنجانی و حاجی سید ابراهیم مدرس را برای استخراج آراء معین اوراق رأی و مهره های تفنیشیه را احصاء و هر یک بعد هفتاد اعلان کردند و برای استخراج آراء بخارج تشریف بردند

رئیس - شروع می کنیم بتعین شعب (شروع بتعین شعب شده و باقرعه بقرار ذیل معین شدند.)

شعبه اول - نجم آبادی . معاضد السلطنه . دهخدا . حاجی شیخعلی خراسانی . آقا سید جلیل . آقامیرزا محمد علی خان تربیت . حاجی سید ابراهیم . دکتر امیرخان . محمد هاشم میرزا . متین السلطنه . ضیاء الملک . آقا میرزا مرتضی قلیخان .

شعبه دوم - افتخار الواصلین - حاجی سید نصرالله وحید الملک - آقا سید محمد رضا - حاجی امام جمعه - آقامیرزا محمد نجات - حاجی شیخ رئیس - آقا شیخ محمد خیابانی - آقا شیخ اسمعیل هشتروندی - ذکاء الملک - آقامیرزا احمد - میرزا رضا مستوفی .

شعبه سوم - حاجی میرزا رضاخان . معتمدالتجار آقا سید حسین اردبیلی . آقا شیخ علی شیرازی . صدرالعلماء . فہیم الملک . حاجی محمد کریمخان . آقا شیخ محمد حسین زیدی . شیبانی . آقا شیخ ابراهیم زنجانی . متین السلطنه . ارباب کبکخسرو .

شعبه چهارم - حاجی وکیل الرها با آقا سید حسین مدرس دکتر حیدر میرزا - علی زاده - مرتضی قلی خان بختیاری - آقای طباطبائی - نیر السلطان - رکن العمامک - معاضد الملک - حاج آقای شیرازی - ناصرالاسلام مؤتمن الملک .

شعبه پنجم - بهجت - ادیبالتجار - سلیمان میرزا - معز الملک - حاجی مصدق العمامک - حاجی عز العمامک - آقا سید حسین کرازی - آقا میرزا رضا خان نائینی . آقا محمد بروجردی - انتظام الحکماء - آقا میرزا اسدالله خان کردستانی - آقا شیخ فلامحسین .

شعبه ششم - ابوالناسم میرزا - لواء الدوله آقا عبدالحمین بروجردی - آقا شیخ رضا - کاشف آقا سید محمد باقر ادیب - لسان الحکماء - آقا میرزا ابراهیم خان - آقامیرزا ابراهیم قی - معین الرها با دکتر حاج رضاخان - آدینه محمدخان .

رئیس - پنج نفر دیگر میماند که هر یک از اول شروع میشود بیک شعبه افزوده میشود برای شعبه اول آقا میرزا داودخان برای شعبه دوم دکتر اسمعیل خان برای شعبه سیم عز الملک - برای شعبه چهارم مشیر حضور - برای شعبه پنجم دکتر علی خان - برای شعبه ششم ده دقیقه تنفس داده خواهد شد بعد راپورت کمیسیون تفسیر راجع باصل هفتم قانون اساسی مطرح مذاکره می شود (بعد از تنفس یک ربع قبل از غروب آفتاب مجلس تشکیل شد.)

رئیس - نتیجه استخراج آراء انتخاب چهار نفر منشی خوانده میشود.

معاضد الملک - آقای آقامیرزا ابراهیم خان با ۶۹ رأی آقای حاج میرزا رضا خان با ۴۱ رأی آقای فہیم الملک با ۴۳ رأی معاضد الملک با ۴۲ رأی آقای ضیاء الملک و آقای عز الملک هر یک با ۲۰ رأی آقا سید حسین اردبیلی آقای آقا میرزا داودخان نائینی آقای معز الملک هر یک با ۱۰ رأی آقایان حاج عزالمملک و شیبانی و آقامیرزا اسدالله خان و مشیرحضور و نیر السلطان و طباطبائی و ذکاء الملک و لسان الحکماء و معاضد السلطنه هر یک با یک رأی .

رئیس - آقایان حاج میرزا رضا خان و فہیم الملک . معاضد الملک . آقامیرزا ابراهیم خان با اکثریت نام انتخاب شدند حال نتیجه استخراج آراء انتخاب مباشرین خوانده میشود .

معاضد الملک - آقای ارباب کبکخسرو با ۶۷

رای آقای عزالمملك با ۳۴ رای آقای آقا میرزا رضاخان نائینی با ۲۹ رای آقای منتصرالسلطان و آقای ابوالقاسم میرزا هر يك با ۲۱ رای آقای لواءالدوله با ۱۱ رای آقای دكتر حاج رضاخان - آقای شیبانی . آقای كردستانی هر يك بادورای آقای لسان الحكماء آقای انتظام الحكماء آقای متممالتجار . آقای وحید المملك . آقای كاشف آقای ادیب التجار . آقای حاج عزالمملك آقای مبین الرعايا آقای علی زاده هر يك بایک رای .

رئیس - چنانچه ملاحظه میفرمائید فقط آقای ارباب کیخسرو با اکثریت تام یعنی قریب باتفاق منتخب شده اند بنابراین باید برای دیگران تجدید انتخاب بشود .

ارباب کیخسرو - بنده قبل از آنکه این رای گرفته شود در يك ورقه نوشتم و عرض کردم که بنده قبول این خدمت را نخواهم کرد و حالا استدعا دارم که يك نفر دیگر را هم بجای بنده انتخاب نمایند .

رئیس - بنده لازم نیست که اینجا در باب آقای ارباب کیخسرو شرح مفصلي عرض کنم برای اینکه خاطر آقایان از زحماتی که میکشند بخوبی مسبوق هست و بنده بخوبی میتوانم عرض کنم که آقای ارباب کیخسرو اگر بخواهند متحمل این زحمت نشوند دور نیست که بنده هم تا يك درجه حاضر نباشم برای ریاست مجلس و در واقع میتوانم عرض کنم که نك از زحمات هیئت رئیسه را ایشان متحمل میشوند و كار هیئت رئیسه تقنینیه را خیلی سهل کرده اند و بنده استدعا میکنم که استعفای خودشان را پس بگیرند .

رئیس - حالا شروع می کنم با انتخاب دوفرد مباشر دیگر .

[بطریق انتخاب سایرین اخذ رای شد] .

رئیس - آقایانی که بقرعه برای استخراج آراء انتخاب مباشرین تشریف بیاورند آقایان آقا شیخ ابراهیم . حاج سید ابراهیم . محمد هاشم میرزا مستخرجین سابق آراء و مهرها را از قرار ذیل احصا نمودند عده اوراق و مهرها ۶۹ .

رئیس - اینها در خارج استخراج میشود (مستخرجین آراء را بردند با طاق دیگر استخراج نمایند) .

رئیس - دستور راپورت کمیسیون تفسیر است ولی آقای مخبر تقاضا کرده اند بماند برای جلسه بعد بنا بر این چیز دیگری برای دستور نداریم کمیسیونها را هم قرار شده که موافق نظامنامه داخلی در بیرون در اطاق دیگر ترتیبش معین بشود که آقایان بروند آنجا و رای بدهند و امور ما پیش از این معطل نماند حالا اگر مجلس موافق است با اینکه راپورت کمیسیون تفسیر بماند برای جلسه آتیه مجلس را ختم می کنیم دستور جلسه آتیه در روز شنبه معین شده است دستور سه شنبه آتیه هم گفته می شود قرار داد کمپانی خالصه جلت شور اول

در قانون عقیقات در جلسه روز پنج شنبه موافق دستوری که معین شده است اتخاذ خواهد شد کمیسیونها را هم موافق نظامنامه داخلی همانطور که عرض کردم در همان روز انتخاب خواهیم کرد .

حاج آقا - راجع بر راپورت کمیسیون تفسیر بنده عقیده ام این بود که همین امروز بگذرد ولی حالا که مخبر تقاضا کرده است باشد برای جلسه آتیه ولی بنده چند روز قبل تقاضا کردم که جزء دستور جلسات این چند روزه راپورت کمیسیون تفتیش مالیه در خصوص حساب آقای حاج وکیل الرعايا گذاشته شود و وعده هم فرمودید ولی در ضمن این دستورها که فرمودید نبود و بنده لازم می دانم این مطلب را از تمام آن چیزهایی که در دستور گذاشته شده است و تقاضا میکنم که در جزء دستور یکی از این جلسات معین بشود (بعضیها اجازه خواستند)

رئیس - اگر راجع بدستور است عرض کردم بعد از اینکه کمیسیونها معین شد مخبرین آنها می نشینند و در میان خودشان يك قراری میکنند که در هفته يك روز معین تشریف بیاورند در هیئت رئیسه و موافق دستور العملی که هر يك از مخبرین از کمیسیون خردش گرفته است دستور جلسات را معین می کند و دیگر در مجلس اتلاف وقت است که در باب دستور صحبت بشود .

عززالملك - عرض بنده هم راجع بدستور است ولی چون مطلبی است فوق العاده اگر اجازه می فرمائید عرض کنم .

رئیس - بفرمائید .

عززالملك - عرض میکنم چون در هفته آتیه تمام کمیسیونها انتخاب خواهند شد و از طرف دیگر ما شش نفر کسر اعضاء مجلس داریم که باید انتخاب بشود از این جهت اگر مجلس موافقت داشته باشد بنده عقیده ام این است که در ابتداء جلسه آتیه اول آن و کلاء را انتخاب کنیم که آنها هم در انتخاب کمیسیونها شرکت می کنند عقیده بنده این است حالا اگر مجلس هم موافقت دارد که در جزء دستور جلسه آتیه گذاشته شود .

رئیس - اگر بنا شد این انتخاب را همین طور بیکه فرمودید جزء دستور جلسه آتیه می گذاریم باید رای بگیریم .

[گفتند صحیح است] .

رئیس - رای می گیریم آقایانی که با این اظهار آقای عززالملك موافقت قیام نمایند . [اغلب قیام نکردند و تقاضای مزبور رد شد] (مجلس مغرب ختم گردید) .

جلسه ۲۳۱

صورت مشروح روز پنجشنبه ۶ شهر ربیع الثانی ۱۳۲۹

مجلس سه ساعت و نیم قبل از غروب بریاست آقای مؤتمن المملك تشکیل و سه ساعت و ربع بقیوم مانده رسماً منتهی شده .

صورت مجلس روز سه شنبه را آقای معاضد المملك قرائت نمود .

فائبین جلسه قبل

دهخدا آقا میرزا احمد با اجازه فایب - مرتضی قلی خان بختیاری آقا میرزا رضای مستوفی بوقت مقرر حاضر نشدند .

رئیس - در صورت مجلس که دو چیز فراموش شده است نوشته شود یکی راپورت اعمال دو ماهه کمیسیون قوانین مالیه یکی هم راپورت اعمال دو ماهه کمیسیون فواید عامه که جزء می شود ملاحظاتی غیر از این هست (اظهاری نشده رئیس صورت مجلس را امضاء نمود) .

رئیس - در جلسه گذشته بعد از انتخاب بنده بریاست خواستم دو کلمه عرض تشکر بکنم موفع نشد در يك ماه قبل عرض کردم بنده خود را قابل این مقام نمی دانم و اگر هم قبول کردم باستظهار و همراهی و مساعدتهای آقایان بود و حالاهم که قبول کردم بدو دلیل بود یکی برای اینکه در ظرف این يك ماه از رفیع تمام آقایان دیدم بت نوع مساعدت و همراهی باینده میشود که بنده را خیلی امیدوار کرده است و ثانیاً چون می بینم که پیش از شش ماه بانقضیه دوره تقنینیه نماده است و از طرف آقایان و لاهم می بینم که يك جدیتی میشود در گذراندن فوائبنی که از مجلس نگذشته است و خیلی بتأخیر افتاده است و البته آن فوائبنی که بگذرد آقایان و کلاً يك نوع افتخاری را هم برای خودشان کسب کرده اند و ضمناً هم يك قسمتی از این افتخار عاید خود بنده خواهد شد این است که بهمین دو دلیل نه عرض کردم قبول خدمت در این مقام را می کنم و امیدوارم بطوری که عرض کردم آن فراین تا آخر این دوره تقنینیه از مجلس بگذرد (گفتند صحیح است) آقای مرتضی قلی خان بختیاری از نمایندگی استعفا داده اند عرضیه استعفای ایشان است خوانده میشود .

(آقای میرزا ابراهیم خان استعفا نامه مزبوره را از قرار ذیل قرائت نمود) .

مقام منبع ریاست مجلس مقدس شورای ملی دامت شو کته در این موقع که از طرف اولیاء امور اشتغال این بنده را بخدمت اجرائیه تصویب و بمأموریت خارج از مرکز نامزد فرموده اند بر خود فرض دانستم که اولاً تشکر از اعتماد نمایندگان محترم که مرا به عضویت شورای ملی انتخاب و باعث حسن توجه اولیاء امور گردیده بجا آورده ثانیاً از آن مقام منبع با کمال تأسف استدعای مرخصی از عضویت مجلس بنمایم و ضمناً خاطر نمایندگان محترم را مطمئن می دارد از این که بهر حال و در هر جا که باشد در پیش رفت حقوق ملت و مملکت خود داری نخواهد داشت (مرتضی قلی بختیاری) .

رئیس - قبل از این که داخل دستور بشویم بعضی عرایض داریم که لازم است بمرض نمایندگان محترم برسانم برای اینکه ممکن است در موفعی که آقایان نمایندگان نطق می کنند و نطق نویسها ضبط می کنند بعضی الفاظ بس و پیش بشود یا بعضی غلطها و سهو در ذیل نطق بشود این طور فرار داده ایم که بعد از آنکه نطقها نوشته شد در محل معینی گذاشته شود و به آقایان نمایندگان دو ساعت سه ساعت وقت داده میشود که بروند آنجا و هر کس نطق